

4.2.4 เขตเศรษฐกิจชายแดนของจังหวัดกาญจนบุรี

(1) ข้อมูลทั่วไปจังหวัดกาญจนบุรี¹

จังหวัดกาญจนบุรีตั้งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครเพียง 129 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง คือ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดตาก อุทัยธานี สุพรรณบุรี ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดราชบุรี ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรีและนครปฐม

พื้นที่ทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือเป็นเทือกเขาแล้วค่อยๆ ลาดลงทางด้านใต้ และตะวันออก โดยพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองกาญจนบุรี ไทรโยค ทองผาภูมิ และสังขละบุรี มีชายแดนติดต่อกับสหภาพพม่าในพื้นที่ของเมืองพญาตองกู รัฐกะเหรี่ยง เมืองเย รัฐมอญ และเมืองต่างๆ ที่ติดต่อกับเมืองทวายในเขตตะนาวศรี มีระยะทางตามแนวเขตชายแดนติดต่อกันประมาณ 370 กิโลเมตร โดยมีเทือกเขาตะนาวศรีเป็นเขตแดนระหว่างประเทศ

ภูมิประเทศของจังหวัดกาญจนบุรีประกอบด้วย ทิวเขา หุบเขา และที่ราบลุ่มแม่น้ำ ส่วนใหญ่เป็นป่าโปร่งและป่าดงดิบ โดยสามารถแบ่งเทือกเขาออกเป็นสามเขตใหญ่ๆ คือ เขตภูเขาและที่สูง เขตที่ราบลูกฟูก และเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ ซึ่งแม่น้ำสำคัญสองสายคือ แม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อยได้ไหลมาบรรจบรวมกันเป็นแม่น้ำแม่กลองที่บริเวณอำเภอเมืองกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรีมีพื้นที่รวมทั้งสิ้น 19,483 ตารางกิโลเมตร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 95 ตำบล 943 หมู่บ้าน มีจำนวนประชากรในปี พ.ศ. 2549 ประมาณ 830,458 คน

ภาวะเศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรีขึ้นอยู่กับภาคการค้าปลีกค้าส่ง ภาคอุตสาหกรรม และภาคการเกษตร เป็นสำคัญตามลำดับ ภาวะโดยรวมในช่วงปี พ.ศ. 2549 ยังอยู่ในภาวะชะลอตัวทั้งภาคการเกษตรและการลงทุนภาคเอกชน ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อเพิ่มขึ้นและความเชื่อมั่นผู้บริโภคยังต่ำ อย่างไรก็ตามในช่วงต้นปี พ.ศ. 2550 จังหวัดกาญจนบุรีมีรายได้จากภาคเกษตรที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น และมีการค้าชายแดนขยายตัวเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันแม้ว่าจะมีการลงทุนลดลง²

(2) จุดผ่านแดนไทย – สหภาพพม่า

การติดต่อค้าขายตามแนวชายแดนอยู่ในความรับผิดชอบของด่านศุลกากรสังขละบุรี เปิดจุดผ่านแดนอยู่ 3 ช่องทาง ได้แก่

1. ช่องพระเจดีย์สามองค์ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า/จุดผ่านแดนชั่วคราว

¹ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาญจนบุรี

² สภาอุตสาหกรรมจังหวัดกาญจนบุรี <http://www.ftiprovince.or.th>

- ช่องทางดังกล่าว ได้พัฒนาเป็นจุดผ่านแดนถาวร และจุดผ่อนปรน โดยมีการปรับปรุงถนน
เลียบริมชายแดนเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าของไทยไปยังสหภาพพม่า ผ่านท่าเรือน้ำลึกเมือง
ทวาย สู่ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย และสู่นานาชาติ

สินค้าส่งออกที่สำคัญผ่านช่องทางบ้านพระเจดีย์สามองค์ อำเภอสังขละบุรี คือ แผ่นเหล็ก
 ขูดสังกะสี น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว น้ำมันปาล์ม รถจักรยานยนต์ และน้ำมันเบนซินไร้สาร เป็นต้น

สินค้านำเข้าสำคัญผ่านด่านพรมแดน บ้านอีต่อง ต.บึงสีก อำเภอยางชุมน้อย ได้แก่ ข้าว ธรรมชาติ แร่พลวง โค-กระบือ ไม้ค้ำบัว วงกบ บานประตูหน้าต่าง สิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ และไม้ ฝั่ล่า เป็นต้น

อาจคาดหมายได้ว่ามูลค่าการค้าผ่านด่านชายแดนไทย - สหภาพพม่า น่าจะมีทิศทางดี ขึ้น เนื่องจากการเปิดด่านถาวรและมีโครงการสร้างถนนเพิ่มเติมในบริเวณชายแดน อย่างไรก็ตาม จังหวัดตากยังมีปัญหาอันสืบเนื่องมาจากปัจจัยเสี่ยงภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ คือปัญหายาใน สหภาพพม่าเรื่องความมั่นคง ซึ่งอาจส่งผลเป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนไทย - สหภาพพม่าได้

ไทยและสหภาพพม่ามีความตกลงร่วมมือด้านการค้าการลงทุน ทั้งในระดับสองฝ่ายและระดับอนุภูมิภาค ดังนี้³

⇒ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Greater Mekong Subregion – GMS) เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2535 ภายใต้อาณัติความช่วยเหลือจากธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB) มีสมาชิก 6 ประเทศ ไทย กัมพูชา สปป.ลาว สหภาพพม่า เวียดนาม และมณฑลยูนนาน เน้นความร่วมมือตามยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ (Economic Corridor) ซึ่งเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมในพื้นที่ที่มีศักยภาพตามแนวคมนาคมเชื่อมโยงหลัก 3 แนว ได้แก่

3 สำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคเหนือ (สพน.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) เอกสารประกอบการสัมมนาการแปลงแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันของภาคเหนือไปสู่การปฏิบัติ: การพัฒนาประตูการค้าภาคเหนือกับประเทศเพื่อนบ้าน วันศุกร์ที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ณ โรงแรมริมกก จ. เชียงราย

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- 1) แนวเหนือ-ใต้ (North South Economic Corridor-NSEC) เชื่อมโยงไทย-พม่า/ สปป. ลาว-จีน
 - 2) แนวตะวันออก-ตะวันตก (East West Economic Corridor-EWEC) เชื่อมโยง พม่า-ไทย- สปป. ลาว-เวียดนาม และ
 - 3) แนวตอนใต้ (Southern Economic Corridor- SEC) เชื่อมโยงระหว่างไทย- กัมพูชา-เวียดนาม พัฒนาเส้นทางแม่สอด-เมียวดี-ปะอ้น/ย่างกุ้ง-ท่าดอน
- ⇒ ความร่วมมือตามข้อตกลงในปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) ซึ่งส่งผลให้มีการจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างกัมพูชา สปป.ลาว พม่า และไทย (Economic Cooperation Strategy between Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Thailand หรือ ECS) เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2546
- ⇒ ความร่วมมือในโครงการพัฒนาชายฝั่งภาคตะวันตก เป็นแนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันตกให้เป็นส่วนหนึ่งในฐานเศรษฐกิจที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศไทยสู่การเป็นเศรษฐกิจด้านหน้าของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ครอบคลุมพื้นที่ 7 จังหวัด คือจังหวัดกาญจนบุรี ราชบุรี สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรและระนอง โครงการนี้สิ่งสำคัญคือการเน้นเส้นทางออกสู่ทะเลในประเทศเพื่อนบ้าน คือท่าเรือน้ำลึกในเมืองทวาย ซึ่งจะช่วยลดระยะทาง ระยะเวลาและต้นทุนการขนส่ง
- ⇒ ความร่วมมือในโครงการพัฒนาทางหลวงระหว่างประเทศที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน คือ เส้นทางสายแม่สอด – ย่างกุ้ง สายเมียวดี – เติงเซาตะนาวศรี ซึ่งได้เพิ่มเส้นทางที่เชื่อมต่อระหว่างจังหวัดกาญจนบุรีกับสหภาพพม่า 1 เส้นทาง คือเส้นทางบ้านเก่า – ทวาย มีระยะทาง 198 กิโลเมตร
- ⇒ ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ บังคลาเทศ – อินเดีย – สหภาพพม่า – ศรีลังกา – ไทย เริ่มก่อตั้งในปี พ.ศ. 2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในภูมิภาคและเพื่อส่งเสริมประโยชน์ร่วมกันในด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และให้การช่วยเหลือระหว่างประเทศสมาชิก โดยกำหนดความร่วมมือใน 6 สาขา ได้แก่ สาขาการค้า และการลงทุน สาขาเทคโนโลยี สาขาการคมนาคมและการสื่อสาร สาขาพลังงาน สาขาการท่องเที่ยวและสาขาประมง ซึ่งความร่วมมือนี้มีความสัมพันธ์กับพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรีอย่างยิ่ง เนื่องจากสามารถใช้จังหวัดกาญจนบุรีเป็นประตูเชื่อมโยงประเทศไทยกับประเทศสมาชิกได้
- ⇒ ความร่วมมือกำหนดแนวทางการรับซื้อผลผลิตทางเกษตรในประเทศไทยและการรับซื้อจากสหภาพพม่า

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- ⇒ ความตกลงทางการค้าในเรื่องการขนส่งเส้นทาง ซึ่งองค์การคลังสินค้าได้เจรจาเพื่อร่วมธุรกิจกับ Hong Pang ซึ่งเป็นบริษัทหนึ่งในสองของชนกลุ่มน้อยว่าของสหภาพพม่าที่ได้รับสัมปทาน
- ⇒ ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอริวรรดี – เจ้าพระยา – แม่โขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS)⁴ ระหว่างไทย สปป.ลาว กัมพูชา สหภาพพม่า ซึ่งได้ร่วมกันลงนามในปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) ที่สหภาพพม่า และต่อมาเวียดนามเข้าร่วมเป็นสมาชิกประเทศที่ 5 โดยตกลงร่วมมือกันในหลายด้าน ได้แก่⁵
- ด้านส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันและสร้างความเจริญเติบโตมากขึ้นตามแนวชายแดน เพื่ออำนวยความสะดวกให้มีการเคลื่อนย้ายอุตสาหกรรมและการผลิตไปยังบริเวณที่ได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ เพื่อสร้างโอกาสการจ้างแรงงานและลดความแตกต่างของรายได้ในหมู่ประเทศสมาชิกรวมทั้งส่งเสริมสันติภาพเสถียรภาพ และความมั่นคงร่วมกันทุกฝ่ายในลักษณะที่ยั่งยืน ใน 5 สาขา คือ 1) การอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุน 2) ความร่วมมือด้านเกษตรและอุตสาหกรรม 3) การเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคม 4) การท่องเที่ยว และ 5) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (แต่ที่ผ่านมามักเน้นการพัฒนาทางภาคกลางตอนบนและภาคเหนือ โดยจังหวัดกาญจนบุรีไม่ได้อยู่ในแผนการระดับประเทศ)
 - การจัดตั้งสภาธุรกิจแห่งยุทธศาสตร์ความร่วมมือเศรษฐกิจ (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy Business Council : ACMECS – BC)
 - การอำนวยความสะดวกการขนส่งสินค้าในเส้นทางแม่สาย-ท่าขี้เหล็ก-เชียงตุง-เมืองลา และสิ้นสุดที่เมืองชายแดนของจีน (ต้าถั่ว)

⁴ ACMECS มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขัน สร้างฐานการผลิตชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยมีแผนปฏิบัติการและกำหนดเวลาดำเนินการภายใต้แผนรวม 10 ปี (พ.ศ. 2546-2555) แบ่งออกเป็นสามระยะ ประกอบด้วยโครงการต่างๆ จำนวนมาก และมีการติดตามความคืบหน้าของแต่ละสาขาความร่วมมือ รวมทั้งตั้งศูนย์กลางกลไกประสานงานของไทยตามกรอบของ ACMECS และจัดทำยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ (ECS) (สำนักส่งเสริมการค้าชายแดนและมาตรการพิเศษทางการค้ากรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ และ <http://mukdahan.nso.go.th/statpop.html>)

⁵ กระทรวงพาณิชย์ “ความคืบหน้าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอริวรรดี-เจ้าพระยา – แม่โขง (Ayeyawady-Chao Phraya-Mekong Economic Cooperation Strategy : ACMECS)” 2548

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- การลดอัตราภาษีสินค้าผ่านแดน ซึ่งเดิมมีอัตราที่สูงมาก เพื่อสนับสนุนให้มีการใช้เส้นทางนี้มากขึ้น
- การจัดตั้งด่านศุลกากรในรูปแบบให้บริการเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service)

⇒ ความตกลงว่าด้วยการคุ้มครองการลงทุนระหว่างกัน ซึ่งนักธุรกิจไทยขนาดเล็ก/กลางสามารถขออนุมัติการลงทุนได้โดยตรงกับแม่ทัพภาคต่างๆ ของสหภาพพม่า แต่ถ้าเป็นโครงการขนาดใหญ่จะต้องขออนุมัติการลงทุนกับรัฐบาล

(4) รูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี⁶

ในช่วงแรกเขตเศรษฐกิจพิเศษ (Special Economical Zone: SEZ) ได้รับการพิจารณาให้มีรูปแบบตามความหมายที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ.... มาตรา 4 ซึ่งเป็นเขตพื้นที่ที่จัดตั้งขึ้นเป็นการเฉพาะตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้สิทธิพิเศษบางประการในการดำเนินกิจการต่างๆ เช่น การอุตสาหกรรม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยว การบริการ หรืออื่นใด รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาต้นแบบการบริหารจัดการที่ดีหรือเพื่อประกอบการเสรี

อย่างไรก็ดี เมื่อต่อมา ร่างกฎหมายดังกล่าวได้ถูกยกเลิกบอกลบออกไป แนวทางการกำหนดรูปแบบพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีจึงเกิดขึ้นจากแนวความคิดและความเห็นชอบร่วมกันของภาคเอกชนและหน่วยงานของรัฐบาลในจังหวัดกาญจนบุรี ที่ต้องการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดนทางฝั่งกาญจนบุรีเพื่อเป็นปัจจัยดึงดูดนักลงทุนในบริเวณชายแดน และให้มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ กัมพูชา-ลาว-สหภาพพม่า-ไทย (ACMECS) โดยเน้นพื้นที่เป้าหมายหลักเพียงเฉพาะจุดตามความเหมาะสม

ทั้งนี้พื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาเขตฯ ได้แบ่งเป็น 2 กลุ่มการพัฒนา คือ

- พื้นที่ของอำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ และอำเภอไทรโยค

เน้นพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนหลายด้าน ทั้งด้านการค้า พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว เพราะสภาพพื้นที่มีศักยภาพในด้านการติดต่อการค้ากับสหภาพพม่า โดยเฉพาะในเรื่องการส่งสินค้าผ่านช่องทางดังกล่าวไปสู่เมืองย่างกุ้งได้ โดยใช้ระยะทางประมาณ 500 กิโลเมตร และใน

⁶ เรา ศรีสมบุญ และคณะ มหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี รายงานผลการศึกษา (ฉบับสมบูรณ์)

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

อนาคตหากมีการพัฒนาเส้นทางรถไฟระหว่างประเทศในภูมิภาคเอเชียตามโครงการรถไฟสาย
ทรานส์เอเชียสำเร็จ ก็สามารถเป็นอีกช่องทางหนึ่งในการส่งเสริมด้านการค้าในเส้นทางดังกล่าว

- พื้นที่ของอำเภอเมือง อำเภอท่าม่วง อำเภอท่ามะกา และอำเภอพนมทวน

เน้นการพัฒนาเขตเศรษฐกิจในรูปแบบของการส่งเสริมอุตสาหกรรมและการเป็นศูนย์กลาง
สินค้า เพราะเห็นว่าเป็นเมืองที่สามารถเชื่อมโยงไปยังจังหวัดอื่นๆ ของประเทศได้ และเป็นเส้นทาง
ที่จะเชื่อมโยงเส้นทางไปสู่ท่าเรือน้ำลึกเมืองทวายในเขตตะนาวศรีของสหภาพพม่าได้ และโดย
เส้นทางการขนส่งทางน้ำดังกล่าวก็ยังสามารถขนส่งต่อไปยังประเทศอินเดียและกลุ่มประเทศใน
ตะวันออกกลางและยุโรปได้ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายการขนส่งสินค้าได้ถึงประมาณ 20%

อย่างไรก็ดี จังหวัดกาญจนบุรีได้ทำการศึกษาและกำหนดเขตพื้นที่ศึกษาเพื่อการจัดตั้ง
เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยคำนึงถึงช่องทางการค้าชายแดนผ่านจังหวัดกาญจนบุรีที่
สร้างมูลค่าการค้าหลักของจังหวัด ซึ่งก็ได้แก่บ้านพระเจดีย์สามองค์ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละ
บุรี และบ้านอิตรอง ตำบลปิล็อก อำเภอทองผาภูมิ นอกจากนั้นยังคำนึงถึงพื้นที่หรือช่องทาง
ชายแดนที่ควรได้พัฒนาเพิ่มขึ้นในอนาคต เช่น บ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง อีกด้วย

บ้านพระเจดีย์สามองค์ อยู่ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 230 กิโลเมตร และห่างจาก
เมืองย่างกุ้งประมาณ 500 กิโลเมตร โดยผ่านทางเกาะลันตา แต่เส้นทางในสหภาพพม่าถนนยัง
มีสภาพไม่ดี การศึกษาพบว่าเป็นพื้นที่เหมาะสมในการจัดตั้งเขตฯ เพราะมีช่องทางการค้า
ใกล้เคียงกับช่องทางการค้าสามแห่ง คือด้านพระเจดีย์สามองค์ ช่องอนามัย และช่องหกพันไร่ โดย
ทั้งสามช่องทางการค้าตั้งอยู่บนพื้นที่เช่าจากกรมป่าไม้ มีเส้นทางคมนาคมที่สะดวกมีจุดขนถ่ายสินค้า
ค้าชั่วคราวและเป็นพื้นที่ที่สามารถพัฒนาพื้นที่ให้เป็นศูนย์กลางค้าชายแดนได้ต่อไปในอนาคต
ปัจจุบันด้านพระเจดีย์สามองค์เป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าและจุดผ่านแดนชั่วคราวเพียงจุดเดียว
ของจังหวัดกาญจนบุรี⁷ ซึ่งมีมูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดมาจากด้านนี้เป็นหลัก

บ้านอิตรอง อยู่ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 170 กิโลเมตร สามารถเดินทางโดย
รถยนต์บนถนนลาดยางได้จนถึงบ้านอิตรอง แต่พื้นที่อยู่ในเขตอนุรักษ์ของกรมป่าไม้ที่จัดเป็นพื้นที่
ลุ่มน้ำชั้น 1A และผู้รับสัมปทานวางแผนทอก๊าซไม่อนุญาตให้เข้าใกล้ จึงทำให้การเดินทางและ
พัฒนาพื้นที่มีอุปสรรค

บ้านพุน้ำร้อน อยู่ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 75 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในพื้นที่ราชพัสดุและ
เขตหวงห้ามที่ดินของทหารเป็นหมู่บ้านอาสาป้องกันตนเอง (อปพ.) และมีเขตติดต่อกับสหภาพ

⁷ ตามมติคณะอนุกรรมการการเปิดจุดผ่านแดนชั่วคราว สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ครั้งที่ 6/2533 เมื่อ
วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2533

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

พม่าด้านเมืองทวายเขตตะนาวศรี ในระยะทางประมาณ 130 กิโลเมตร ซึ่งแต่เดิมบ้านพุน้ำร้อนเป็นเขตติดต่อค้าขายกับหมู่บ้านชายแดนของกะเหรี่ยง (แม่ทะมี) แต่ปัจจุบันไม่มีการค้าขายต่อกันแล้วเพราะชาวกะเหรี่ยงได้อพยพไปอยู่ที่อื่น อย่างไรก็ตามก็ดีช่องทางชายแดนด้านพุน้ำร้อนอาจมีความสำคัญในอนาคตเพราะมีโครงการเชื่อมต่อถนนทางหลวงระหว่างประเทศสายทวาย – บ้านเก่า (อาเชียน A-123)

ผลการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี⁸ พบว่าช่องทางทางการค้าชายแดนไทย-สหภาพพม่า ที่เหมาะสมมีอยู่สองช่องทาง ได้แก่ ช่องทางบ้านพระเจดีย์สามองค์ ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี และช่องทางบ้านพุน้ำร้อน ตำบลบ้านเก่า อำเภอเมือง ทั้งนี้เพราะทั้งสองช่องทางนี้ไม่มีปัญหาเรื่องเขตพื้นที่รัฐลัทธิพยานกรรมชาติ เพราะไม่อยู่ในเขตลุ่มน้ำชั้น 1A และยังเป็นพื้นที่ที่สามารถขออนุมัติจากกรมป่าไม้ได้ เพราะเป็นเขตลุ่มน้ำชั้น 2-4 นอกจากนี้ทั้งสองแห่งยังมีศักยภาพเพราะอยู่ในเส้นทางการพัฒนาหลายแห่ง เช่น โครงการพัฒนาทางหลวงเชื่อมโยกกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งกรมทางหลวงได้ดำเนินการแล้วเสร็จ โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเลภาคตะวันตก โครงการความร่วมมือตามข้อตกลงเขตการค้าเสรี BIMSTEC และโครงการทางรถไฟสายทรานส์เอเชีย เส้นทางสิงคโปร์-คุนหมิง เป็นต้น

ทั้งนี้ คณะศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี ได้เสนอให้มีการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษออกเป็นสองช่วง กล่าวคือ เบื้องต้นให้เริ่มพัฒนาด้านพระเจดีย์สามองค์ และบ้านพุน้ำร้อนให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร เพราะเหตุว่าพื้นที่ทั้งสองไม่ได้อยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1A และมีโครงการระดับชาติ ระดับอนุภูมิภาค หรือระดับภูมิภาครองรับ เช่น พื้นที่บ้านพระเจดีย์สามองค์เป็นพื้นที่พัฒนาเส้นทางรถไฟระหว่างประเทศ สายสิงคโปร์-คุนหมิง ตามโครงการเส้นทางรถไฟสายทรานส์เอเชีย อีกทั้งอยู่ในแผนการพัฒนาจุดค้าขายแดนของประเทศเพื่อนบ้านด้วย สำหรับพื้นที่บ้านพุน้ำร้อนนั้นเป็นพื้นที่เป้าหมายในการพัฒนาให้เป็นประตูสู่การค้า สู่ประเทศเพื่อนบ้านและกลุ่มประเทศในเอเชียใต้ เอเชียกลาง ยุโรป และแอฟริกา โดยผ่านการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกในเมืองทวายสหภาพพม่า เป็นต้น หลังจากนั้นจึงพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจเต็มรูปแบบ

ในระหว่างรอการพัฒนาเป็นจุดผ่านแดนถาวร ควรพัฒนาจากช่องทางการค้าที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือช่องพระเจดีย์สามองค์ ซึ่งมีศักยภาพในด้านการค้ารวมทั้งมีชุมชนทั้งสองประเทศรองรับอยู่แล้ว และควรตั้งคณะทำงานติดตามความก้าวหน้าเพื่อพัฒนาพื้นที่ช่องทางบ้านพุน้ำร้อน

⁸ เรา ศรีสมบุญ และคณะ มหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี รายงานผลการศึกษา (ฉบับสมบูรณ์) โครงการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี เสนอต่อ สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี ธันวาคม 2549

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างถนนระหว่างกาญจนบุรี-ทวาย ตามเส้นทางสายเอเชีย หมายเลข A/123 เพราะจะเป็นเส้นทางที่ช่วยลดต้นทุนขนส่งสินค้าตามภูมิภาค รวมทั้งควรพัฒนาระบบขนส่งแบบครบวงจรให้เป็นรูปธรรม

ตามแนวทางการพัฒนาจัดตั้งเขตฯ ดังกล่าว ได้กำหนดให้จัดโครงการต่างๆ ขึ้นมากมาย โดยให้มีการเชื่อมโยงกับโครงการระดับชาติและระดับอนุภูมิภาคด้วย เช่น โครงการศูนย์กระจายสินค้าและการขนส่งชายแดน โครงการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมรองรับการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศเพื่อนบ้าน โครงการพัฒนาเส้นทางระหว่างประเทศ หรืออนุภูมิภาค เป็นต้น โดยเหตุผลว่าถึงแม้ว่าการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจะไม่สามารถดำเนินการได้ แต่จังหวัดกาญจนบุรียังมีศักยภาพที่จะพัฒนาทั้งด้านการค้า การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และด้านอื่นต่อไปได้

นอกจากนั้น จังหวัดกาญจนบุรียังได้นำศักยภาพด้านการขนส่งสินค้าซึ่งได้มีการปรับปรุงถนนเลียบชายแดนเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าของไทยไปยังพม่า ผ่านท่าเรือน้ำลึกเมืองทวาย สุทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย และสู่นานาชาติ นั้นมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดด้วย

รูปแบบเขตฯ ที่กำหนดไว้ มีลักษณะผสมผสานในสามมิติ คือด้านกายภาพ นโยบาย และการบริหารจัดการ กล่าวคือ

มิติที่ 1 ด้านกายภาพ มีสองระดับคือ 1) ระดับพื้นที่เขตเศรษฐกิจทั้งหมดที่ต้องพัฒนาโดยรวม ให้ครอบคลุมทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน และ 2) ระดับเขตประกอบการอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม หรือเขตพื้นที่เป้าหมาย) ซึ่งเป็นฐานการผลิตหลักในการพัฒนาด้านอุตสาหกรรม โดยมีการกำหนดรูปแบบการพัฒนาไว้ 4 ทางเลือก ได้แก่

- ⇒ เป็นนิคมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก
- ⇒ เป็นแบบผสมผสานการดำเนินงานนิคมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและนิคมอุตสาหกรรมทั่วไปภายใต้เขตประกอบการอุตสาหกรรม
- ⇒ เป็นแบบการดำเนินงานร่วมระหว่างนิคมอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและเขตปลอดอากร
- ⇒ เป็นแบบเขตปลอดอากร

มิติที่ 2 ด้านนโยบายสนับสนุนการพัฒนา มีสองระดับคือ 1) สนับสนุนการลงทุนในเขตฯ
2) สนับสนุนการลงทุนระหว่างประเทศ

มิติที่ 3 ด้านกลไกการบริหารจัดการ แบ่งออกเป็นสามระดับคือ 1) คณะทำงานระดับชาติ
2) การบริหารจัดการเขตฯ ในภาพรวม และ 3) การบริหารจัดการเขตประกอบการอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมหรือเขตพื้นที่เป้าหมาย

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(5) กฎหมายและมาตรการสนับสนุน⁹

ไม่มีกฎหมายโดยตรงที่กำหนดให้จัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี แต่ได้มีการศึกษาและเสนอแนะให้ปรับปรุงกฎระเบียบที่อยู่ภายใต้กฎหมายหลายฉบับได้แก่

- 1) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535
- 2) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522
- 3) กฎหมายของเขตปลอดอากรภายใต้พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 18) พ.ศ. 2543
- 4) ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 1/2543 เรื่องนโยบายและหลักเกณฑ์ส่งเสริมการลงทุน เขต 3

คณะศึกษาของมหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี ได้เสนอมาตรการสนับสนุนโดยวางยุทธศาสตร์การพัฒนาเขตฯ ครอบคลุมถึงแผนงานหลายประการได้แก่¹⁰

- ⇒ การพัฒนาคนและสังคม
- ⇒ การวางผังเมือง วางแผนการใช้ที่ดิน และการพัฒนาการเกษตร
- ⇒ การพัฒนาด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว
- ⇒ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
- ⇒ การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสาธารณสุข
- ⇒ การบริหารจัดการและปรับปรุงกฎหมาย ความตกลงกับประเทศเพื่อนบ้าน

นอกจากนั้น ยังได้เสนอแผนงานสนับสนุนในการจัดตั้งและดำเนินการเขตฯ อีกด้วย ได้แก่

- ⇒ การศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับพื้นที่ในพื้นที่เขตฯ
- ⇒ การศึกษากลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินการจัดตั้งเขตฯ
- ⇒ การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตฯ

ในส่วนของการอำนวยความสะดวก ได้เสนอมาตรการให้มีการดำเนินการจัดตั้งศูนย์อำนวยความสะดวกแบบเบ็ดเสร็จ (One stop services - OSS) ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนมากกว่า 20 หน่วยงาน ให้สามารถดำเนินการได้ภายในจุดเดียว

⁹ สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดแผนปฏิบัติการ 4 ปี (พ.ศ. 2548-2551)

จังหวัดกาญจนบุรี รายงานการประชุมหัวหน้าส่วนราชการและนายอำเภอ ครั้งที่ 4/2549 27 เมษายน พ.ศ.2549

¹⁰ เรื่องเดิม หน้า 74-77

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

นอกจากนั้น ยังเสนอให้กำหนดมาตรการผ่อนปรนแรงงานต่างด้าวด้วย เพื่อให้สามารถจ้างแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย และที่เป็นแรงงานต่างด้าวภายใต้ข้อตกลงระหว่างประเทศทั้งสองได้

มาตรการสำคัญอีกเรื่องหนึ่งซึ่งเป็นการส่งเสริมการดำเนินงานของเขตฯ คือเรื่องการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ ซึ่งได้มีการจัดทำมาตรการอำนวยความสะดวกเพื่อสนับสนุนการทำธุรกรรมการเงินบริเวณชายแดน และออกกฎระเบียบเพื่อการนำเข้า-ส่งออกเงินนอกประเทศด้วย

(6) สิทธิประโยชน์สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดกาญจนบุรี

แนวทางการให้สิทธิประโยชน์สำหรับเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งคณะที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล กาญจนบุรี ได้ทำข้อสรุปไว้ มีดังนี้

สิทธิประโยชน์ด้านภาษี

- ผู้ประกอบการจะได้รับการยกเว้นลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลในรูปแบบต่างๆ ยกเว้นอากรขาเข้าและอากรขาออก ยกเว้นภาษีอื่นๆ เช่น ภาษีสรรพสามิต ภาษีสุรา ค่าธรรมเนียม ภาษีมูลค่าเพิ่ม การเสนอให้ปรับลดหรือยกเว้นภาษีที่ผู้ประกอบการรายย่อยเสียให้กับเทศบาล
- สิทธิประโยชน์ด้านอื่นที่มีใช้ภาษี
- การทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ การนำเข้า-ส่งออกเงินตราต่างประเทศ ให้มีการจัดทำมาตรการอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุนในรูปแบบต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยการอำนวยความสะดวกจะครอบคลุมทั้งการสนับสนุนการทำธุรกรรมการเงินบริเวณชายแดน รวมถึงกำหนดกฎระเบียบเพื่ออำนวยความสะดวกการนำเข้า-ส่งออกเงินตราที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเงินระหว่างประเทศในรูปแบบต่างๆ สำหรับการลงทุนอุตสาหกรรม
- การผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าว ด้วยการนำเข้าช่างฝีมือและให้คนต่างด้าวเข้าทำงาน โดยกำหนดแนวทางพัฒนาให้สอดคล้องและสนับสนุนกับมาตรการการจัดการแรงงานต่างด้าวในระดับประเทศ กำหนดการใช้แรงงานต่างด้าวในพื้นที่เขตเศรษฐกิจชายแดนให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล และแผนแม่บทด้านความมั่นคงของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ โดยมุ่งเน้นการใช้แรงงานไทยเป็นหลัก และผลักดันแรงงานต่างด้าวออกสู่ประเทศเพื่อนบ้านต่อไป แต่ในกรณีที่ต้องมีการผ่อนปรนใช้แรงงานต่างด้าว เห็นควรอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายทั้ง 2 ประเภท คือ (1) แรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายทั้งที่อยู่บริเวณพื้นที่ชายแดนและจากพื้นที่ขึ้นในของประเทศ และ (2) แรงงานต่างด้าวภายใต้ข้อตกลงระหว่างรัฐบาล 2 ประเทศ โดยการ

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

พิจารณาจะครอบคลุมหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการควบคุมการใช้แรงงาน สัดส่วนการใช้แรงงานต่างด้าวและแรงงานไทย ระยะเวลาการอนุญาตให้เข้าเมืองเพื่อมาทำงาน พื้นที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวและการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

- การแจ้ง/ขออนุญาตประกอบกิจการ
- การถือกรรมสิทธิ์ที่ดินของผู้ประกอบการทั้งคนไทยและนักลงทุนต่างชาติ

ทั้งนี้ สิทธิประโยชน์ที่ให้อย่างกล่าว อาจมีความแตกต่างกันได้ตามแต่ประเภทของเขต เช่น

- เขตนิคมอุตสาหกรรม จะได้รับสิทธิประโยชน์ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 นอกจากนั้นในการดำเนินการในเขตพาณิชยกรรมและการบริการขนส่งผู้ประกอบการจะสามารถขอรับสิทธิประโยชน์ในลักษณะเขตปลอดอากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 18) พ.ศ.2543
- เขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือโรงงานอุตสาหกรรม เป็นการลงทุนภาคเอกชนจัดตั้งในลักษณะเขตประกอบการอุตสาหกรรมหรือจัดตั้งโรงงานตามพระราชบัญญัติ โรงงาน พ.ศ. 2533 มาตรา 30 ซึ่งอนุญาตให้ตั้งในเขตลงทุนอุตสาหกรรมตามที่ผังเมืองกำหนด หากต้องการสิทธิประโยชน์เพิ่มเติมด้านภาษี ผู้ประกอบการจะขอจัดตั้งในลักษณะเขตปลอดอากรตามพระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ 18) พ.ศ.2543 ได้
- การอำนวยความสะดวกแบบบูรณาการในลักษณะ One stop services กำหนดให้บริการครอบคลุมขั้นตอนกระบวนการดำเนินงานทั้งระบบ ตั้งแต่กระบวนการจัดตั้งจนถึงขั้นตอนการผลิตและกระบวนการส่งออก โดยการประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถดำเนินการในลักษณะ One stop service ได้ เช่น การมอบอำนาจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การลดอำนาจการดำเนินงานของหน่วยงาน การวางระเบียบจัดตั้ง One stop service
- กำหนดมาตรฐานความหนาแน่นของการใช้ประโยชน์ที่ดินไว้ดังนี้
 - ประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อย ไม่อนุญาตให้มีโรงงานทุกประเภท กำหนดให้ความหนาแน่น 10 – 30 คนต่อไร่
 - ประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก เป็นศูนย์กลางชุมชน มีการคมนาคมสะดวก กำหนดให้ความหนาแน่น 80 – 120 คนต่อไร่
 - การใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทอื่นๆ ให้ใช้ตามเกณฑ์ที่จะได้กำหนดไว้

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

(7) ศักยภาพของจังหวัดกาญจนบุรีในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีความได้เปรียบเมื่อเทียบกับด้านชายแดนระหว่างประเทศไทยกับสหภาพพม่า ผ่านช่องทางอื่นๆ ในด้านการเดินทางติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตที่สำคัญของประเทศ เช่น จังหวัดในภาคกลางตอนล่าง จังหวัดในภาคตะวันออก และจังหวัดในภาคใต้ เป็นต้น ซึ่งนอกจากจังหวัดกาญจนบุรีจะได้รับประโยชน์แล้ว ยังส่งผลดีต่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านด้วย ซึ่งหากสามารถพัฒนาการค้าชายแดนให้เป็นไปอย่างมีระบบ โดยเพิ่มศักยภาพในด้านการส่งออกและนำเข้าสินค้าอย่างเป็นทางการแล้วจะทำให้รัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านยอมรับสินค้าที่นำเข้าหรือส่งออกผ่านช่องทางจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งจะทำให้รัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านไว้วางใจเรื่องการติดต่อการค้าบริเวณชายแดนเพิ่มมากขึ้น

จังหวัดกาญจนบุรีมีจุดแข็งและจุดอ่อน รวมทั้งมีโอกาสและอุปสรรคในการพัฒนาจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษหลายประการดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

- กาญจนบุรีสามารถเป็นจุดหนึ่งในการเชื่อมประเทศสมาชิกในภูมิภาคเข้าด้วยกันได้เป็นอย่างดีและเป็นแนวทางในการพัฒนาตามเส้นทางเศรษฐกิจตะวันออกตะวันตกได้อีกเส้นทางหนึ่ง
- จังหวัดกาญจนบุรีมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก ที่เป็นประเพณีธรรมชาติ เป็นจุดท่องเที่ยวสำคัญและมีชื่อเสียง โดยนักท่องเที่ยวจะเดินทางไปเที่ยวเพื่อซื้อสินค้าในบริเวณจุดชายแดน หรือข้ามไปเที่ยวยังสหภาพพม่า
- จังหวัดกาญจนบุรีเป็นแหล่งวัตถุดิบทางการเกษตรและอุตสาหกรรมที่สำคัญ ตลอดจนมีแรงงานจำนวนมาก ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจได้เป็นอย่างดี
- มีทำเลที่ตั้งเป็นประตูเศรษฐกิจสู่พม่าที่มีระยะทางใกล้มากสามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่โดยรอบในด้านเศรษฐกิจ ตามโครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจในกลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregional: GMS)
- มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ดังนี้ หาดทรายมอญมะกัน น้ำพุร้อน วัดเก่าและติดต่อค้าขายกับสหภาพพม่าได้ เช่น อาหารทะเล การขนส่งสินค้าต่างๆ และผลิตผลทางการเกษตร

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- มีแหล่งอุตสาหกรรมแปรรูปจากเกษตรกรรม ปศุสัตว์ การประมง การเหมืองแร่ อัญมณี และแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมซึ่งจะส่งผลให้เศรษฐกิจของจังหวัดกาญจนบุรีขยายตัวและเจริญเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง

บ้านพระเจดีย์สามองค์

- มีความสอดคล้องกับการพัฒนาโครงการสร้างทางรถไฟเหนือ-ใต้คุนหมิง-สิงคโปร์ (North-South Rail Way) ส่วนหนึ่งของโครงการ TransAsia
- มีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมาก เช่น ด่านเจดีย์สามองค์ วัดวังกวีเวการาม สะพานมอญ น้ำตกตะเคียนทองและถ้ำต่างๆ
- มีศักยภาพในการค้า รวมทั้งมีชุมชนรองรับอยู่แล้ว หากสามารถเชื่อมต่อเส้นทางดังกล่าว ได้เช่น มีโครงการความร่วมมือก่อสร้างสะพานเชื่อมเส้นทางในจุดดังกล่าว เป็นต้น จะทำให้การค้าขายสามารถดำเนินการได้ตลอดทั้งปี ซึ่งจะสามารถเพิ่มมูลค่าการค้าผ่านช่องทางชายแดนจังหวัดกาญจนบุรีได้ เพราะมีประชากรของประเทศเพื่อนบ้านจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานในพื้นที่จะได้รับประโยชน์

บ้านพุน้ำร้อน

- มีความสอดคล้องกับการพัฒนาโครงการสร้างถนนเชื่อมทวาย-บ้านเก่า ซึ่งหากโครงการเสร็จก็จะลดเวลาและค่าใช้จ่ายลงได้มากและยังสามารถเชื่อมต่อท่าเรือน้ำลึกในเมืองทวายได้อีกด้วย ขณะนี้กำลังดำเนินการเพื่อให้เปิดใช้ได้ เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ใกล้ที่สุดในการส่งสินค้าออกไปสู่ตลาดในทวีปยุโรปหรือเอเชียใต้ได้ ปัญหาในปัจจุบันเส้นทางที่สร้างขึ้นมาตอนนี้ทางเส้นทางไทยเสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่เส้นทางสหภาพพม่ายังไม่ยอมให้ผ่าน จีนกำลังจะสร้างอุตสาหกรรมเหล็กที่ซึ่งจะใช้เส้นทางตรงท่าเรือน้ำลึกทวาย ซึ่งอยู่ใกล้ ดังนั้นควรจะสร้างเส้นทางฝั่งไทยให้พร้อมไว้เพื่อรองรับ
- ความได้เปรียบทางด้านการใช้แรงงานจากประเทศเพื่อนบ้านที่มีชุมชนอาศัยอยู่หนาแน่นและราคาถูก
- มีโครงการสร้างทางรถไฟ และถนนเชื่อมต่อจากเมืองเยมาถึงเมืองมะริดซึ่งผ่านเมืองทวายลงไปทางตอนใต้ของสหภาพพม่า ทำให้การขนส่งสินค้าต่างๆ จากเมืองทวายสามารถขนส่งได้หลายรูปแบบมากขึ้น และมีสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่ค่อนข้างสมบูรณ์

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

จุดอ่อน (Weakness)

- นโยบายการค้าชายแดนของสหภาพพม่ายังไม่มีความชัดเจนและยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองนักลงทุนต่างชาติในสหภาพพม่า
- พื้นที่ชายแดนในแถบภาคพม่าอยู่ในความดูแลของคนกลุ่มน้อย ซึ่งรัฐบาลพม่ายังไม่สามารถสั่งการเด็ดขาดได้
- ระบบสาธารณูปโภคทั้งของไทยและสหภาพพม่ายังไม่ดีและทั่วถึง ทั้งระบบไฟฟ้าและโทรศัพท์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการระบบน้ำประปา
- มีปัญหาการลักลอบเข้าเมืองและแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาเศรษฐกิจและสังคมตามมาอีกหลายกรณี
- ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมืองของสหภาพพม่า โดยเฉพาะการปิด – เปิดด่านชายแดนและกฎระเบียบการค้าชายแดนระหว่างไทย – สหภาพพม่า ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการค้าชายแดนของจังหวัด

บ้านพระเจดีย์สามองค์

- เส้นทางระหว่างตัวจังหวัดไปจนถึงบ้านพระเจดีย์สามองค์ มีความคดเคี้ยวและลาดชันสูง และเส้นทางคมนาคมเชื่อมต่อไปถึงสหภาพพม่าถนนยังไม่ได้มาตรฐาน
- มีการเรียกเก็บค่าผ่านทางในฝั่งสหภาพพม่าจำนวนมาก การขนส่งสินค้าผ่านแดนทางด่านบ้านพระเจดีย์สามองค์ จึงเสียค่าใช้จ่ายสูง
- การลักลอบนำเข้าและส่งออกสินค้านอกระบบ โดยไม่ผ่านวิธีการศุลกากรยังมีอยู่ตลอดแนวชายแดน
- มีปัจจัยด้านความมั่นคงเป็นข้อจำกัดด้านความพิจารณาเสนอให้บ้านพระเจดีย์สามองค์เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- มีความไม่สะดวกในการเดินทางบริเวณชายแดน ทำให้ไม่สามารถทำการติดต่อค้าขายได้ในช่วงฤดูฝนซึ่งจะมีระยะเวลา 6-8 เดือน ซึ่งเป็นเหตุให้นักธุรกิจไม่สามารถลงทุนในช่องทางนี้ได้และหันไปลงทุนในช่องทางอื่น ๆ แทน
- ระบบโครงสร้างพื้นฐานยังมีอย่างค่อนข้างจำกัดและขาดประสิทธิภาพ เช่น ถนนสายรองที่เชื่อมต่อจากถนนสายหลักเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ระบบประปา ไฟฟ้า ระบบจำกัดขยะ และระบบกำจัดน้ำเสีย รวมทั้งระบบชลประทานมีข้อบ่งชี้ไม่พอเพียงกับความต้องการ
- เส้นทางขนส่งสินค้าในเขตสหภาพพม่ายังไม่สะดวก
- ทรัพยากรมนุษย์ยังมีระดับการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำ

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

บ้านน้ำพุร้อน

- พื้นที่อยู่ในความดูแลของเขตตะนาวศรี ซึ่งเป็นเขตการปกครองโดยรัฐบาลทหารพม่า ซึ่งแม้ว่ารัฐบาลจะคุมชนกลุ่มน้อยชาวกะเหรี่ยงได้แต่อาจมีปัญหาในเรื่องการผลักดันให้เกิดการค้าขายในพื้นที่ (แต่ไม่เป็นปัญหามากนัก)
- ปัญหาของสภาพป่าและแหล่งต้นน้ำลำธารถูกทำลายในพื้นที่ที่กั้นไว้เพื่อความสมบูรณ์ของป่าไม้ หรือพื้นที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยบริเวณชายแดน
- ปัญหาด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เช่น ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถาบันการศึกษา สถานพยาบาลและรถโดยสารประจำทาง
- ปัญหาด้านโรคติดต่อบริเวณชายแดน
- ปัญหาด้านศักยภาพของประชาชนซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม พื้นบ้านซึ่งยังไม่มี การส่งเสริม
- ปัญหาด้านกายภาพของชุมชนพื้นที่รอบนอกเป็นป่าไม้บางส่วนอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 เอ ซึ่งควรสงวนไว้เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและมีข้อจำกัดอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยจากแผ่นดินไหว
- ปัญหากรรมสิทธิ์ในที่ดินซึ่งประชาชนไม่มีสิทธิจึงขาดการพัฒนาพื้นที่
- ยังไม่มีกฎหมายคุ้มครองนักลงทุนต่างชาติในสหภาพพม่า
- เป็นเขตพื้นที่ราชพัสดุและเขตหวงห้ามที่ดินของทหาร อยู่ในความดูแลของกองพลทหารราบที่ 9
- การก่อสร้างทางเชื่อมต่อในสหภาพพม่ายังไม่แล้วเสร็จ จึงอาจเป็นปัญหาในเรื่องการเชื่อมต่อเส้นทางในฝั่งประเทศไทย ณ จุดชายแดน
- ยังไม่มีความพร้อมด้านสถาบันการเงินในพื้นที่ และสาธารณูปโภคยังจำกัดอยู่สำหรับจำนวนประชากรเท่านั้น ในขณะที่ทางฝั่งพม่ายังเป็นป่าเขาที่บ่มีชุมชนขนาดใหญ่
- ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญในตำบล แต่มีอยู่ในอำเภอใกล้เคียงในพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอไทรโยค
- ประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วม ยังขาดความรู้ เมื่อพูดถึงเขตอุตสาหกรรม หรือเขตการค้า ประชาชนไม่เข้าใจ การกำหนดเขตฯ ยังไม่มีภาพการบูรณาการความเป็นไปได้ด้วยกัน มีแต่แผนเฉพาะด้าน ในเขตฯ เท่านั้น ยังขาดเวทีที่จะเชื่อมต่อการทำความเข้าใจร่วมกันของคนในพื้นที่และภาครัฐ

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

โอกาส (Opportunities)

- ตลาดพม่ายังขาดแคลนอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าทางการเกษตร มีสินค้าที่ผลิตไม่ได้มาตรฐานและไม่เพียงพอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ รวมทั้งขาดแคลนสินค้าทุนและวัตถุดิบที่เอื้ออำนวยต่อการลงทุนในอุตสาหกรรมสาขาต่างๆ อีกมาก ไทยจึงมีโอกาขยายการค้าและการลงทุนในสหภาพพม่ามากขึ้น
- จังหวัดกาญจนบุรีมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติ มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ ตลอดจนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมที่สำคัญหลายแห่ง คือสะพานข้ามแม่น้ำแคว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร มีแนวชายแดนติดต่อกับสหภาพพม่า ระยะทางยาวประมาณ 370 กิโลเมตร และเป็นพื้นที่มีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาเชื่อมโยงกับเมืองทวายของสหภาพพม่า 130 กิโลเมตร โดยเลียบตามแนวชายแดนสหภาพพม่าไปทางบ้านบ้องตี้จึงเป็นจังหวัดที่เหมาะสมที่จะทำธุรกิจการค้ากับสหภาพพม่าตามแนวชายแดนด้านตะวันตกของประเทศไทย และทำให้ได้เปรียบจังหวัดอื่นด้านการท่องเที่ยวผ่านสหภาพพม่ามาไทย
- มีการปรับปรุงถนนเลียบชายแดนเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าของไทยไปยังสหภาพพม่า ผ่านท่าเรือน้ำลึกเมืองทวาย สู่ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย และสู่นานาชาติ ทำให้จังหวัดกาญจนบุรี สามารถกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดได้
- เป็นโอกาสในการดึงดูดการลงทุนจากแหล่งทุนในประเทศและต่างประเทศ และรวมกลุ่มอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมต่อเนื่องให้อยู่ในบริเวณเดียวกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความสะดวกในการควบคุมดูแลด้านแรงงานและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม
- การจัดตั้งเขตฯ พร้อมกับการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมเข้าสู่สหภาพพม่า และเชื่อมต่อไปยังประเทศในเอเชียใต้ได้ จะเป็นโอกาสให้สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นวงรอบตามแนวชายแดน อีกทั้งยังสามารถสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตด้านอุตสาหกรรม การคมนาคมทางบก และอุตสาหกรรมด้านการกระจายสินค้า (Logistic Industry) และยังส่งผลให้พื้นที่สามารถพัฒนาเป็นเขตเศรษฐกิจชายแดนคู่แฝดได้ดี
- เป็นโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยพัฒนาฐานการผลิตเดิมทางด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การท่องเที่ยวให้มีศักยภาพที่สูงขึ้นเพื่อตอบสนองตลาดและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนเชื่อมโยงสู่ประเทศเพื่อนบ้านได้

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- O จากผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนและหอการค้าไทย ปรากฏว่าในภาพรวมโอกาสการลงทุนของไทยในสหภาพพม่ามีมากโดยพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้¹¹
- สหภาพพม่าเป็นตลาดขนาดใหญ่ ทำให้มีความต้องการบริโภคสินค้ามากตามไปด้วย โดยเฉพาะสินค้าทุนเพื่อการก่อสร้าง และสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งจะส่งผลต่อความต้องการเงินตราต่างประเทศของสหภาพพม่าอย่างมาก
 - มาตรฐานระบบตลาดภายในสหภาพพม่ายังไม่สูงมาก ทำให้ต้นทุนด้านการตลาดของผู้ประกอบการต่ำ
 - หากสถานการณ์ชายแดนไทย – สหภาพพม่า มีแนวโน้มที่ดีขึ้น จะช่วยให้การลงทุนของไทยในสหภาพพม่ามีโอกาสเป็นไปได้สูง อีกทั้งยังส่งผลดีต่อการลงทุนของไทยที่เน้นการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อการขายในสหภาพพม่า เพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติในสหภาพพม่า หรือเพื่อการผลิตเพื่อการส่งออก
 - การลงทุนจากต่างประเทศภายในสหภาพพม่ามีระดับต่ำ เนื่องจากนโยบายด้านการต่างประเทศของประเทศตะวันตกที่มีต่อปัญหาการเมืองภายในของสหภาพพม่า
 - สหภาพพม่าอยู่ท่ามกลางกลุ่มประเทศอาเซียนและเอเชีย สามารถเป็นศูนย์กลางและเป็นทางผ่านไปยังประเทศจีน อินเดีย บังคลาเทศ และ สปป.ลาว เป็นโอกาสให้ไทยกระจายสินค้าไปสู่ประเทศที่สามและเอเชียได้ต่อไปได้ หากมีการพัฒนาเส้นทางถนนจากเมืองเมียวดี และหากจะมีการพัฒนาจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนขึ้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตากก็จะกลายเป็นประตูเศรษฐกิจที่สำคัญ
 - สหภาพพม่ามีชายแดนติดกับประเทศไทย และยังสามารถขนส่งทางน้ำได้ตลอดปี ทำให้ต้นทุนการขนส่งต่ำกว่าประเทศอื่น ประกอบกับอัตราค่าจ้างภายใน สหภาพพม่าอยู่ในระดับต่ำที่สุดในอาเซียน มีแรงงานระดับปริญญาตรี (ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่ไม่มีประสบการณ์ ต้องนำมาฝึกฝน) แต่ไม่มีปัญหาด้านการเรียกร้องของกลุ่มผู้ใช้แรงงานเนื่องจากไม่มีสหภาพแรงงาน จึงเป็นโอกาสของนักลงทุนที่จะมีต้นทุนต่ำและมีแรงงานใช้ในราคาถูกไม่มีปัญหา

¹¹ ธนาคารแห่งประเทศไทย http://www.utccboi.com/myanmar/re1_1_78.htm

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- สินค้าไทยทั้งจากการส่งออกและที่ผลิตในสหภาพพม่ายังเป็นที่ยินต้องการของสหภาพพม่าอยู่มาก เนื่องจากยังขาดแคลนไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากร

อุปสรรค (Threats)

- ท่าทีของรัฐบาลพม่ายังแสดงถึงความไม่ไว้วางใจต่อไทย และยังมีความเคลื่อนไหวในลักษณะต่อต้านการใช้และซื้อสินค้าไทยด้วย
- การเปิดเขตฯ จังหวัดกาญจนบุรี อาจมีอุปสรรคอันเกิดจากปัญหาแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองผิดกฎหมาย ซึ่งยังคงมีอยู่และอาจทำให้มีเพิ่มมากขึ้น
- ปัญหาภายนอกประเทศ- สหภาพพม่ามีปัญหาเรื่องความไม่เป็นสากล ความไม่แน่นอนของสถานการณ์ทางการเมือง โดยเฉพาะการเปิด-ปิดด่านชายแดน เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถควบคุมได้
- คนพม่ากับคนไทยติดต่อกันในระดับเอกชน ภาคราชการติดต่อกันน้อยมาก และมักจะเป็นลักษณะนอกระบบราชการ ผู้ประกอบการค้าบริเวณชายแดนติดต่อธุรกิจกันในวงที่จำกัด ในขณะที่ชนกลุ่มน้อยมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมากต่อการสั่งซื้อสินค้าชายแดน และผ่านเข้า-ออกบริเวณที่เป็นเขตอิทธิพลของกองกำลังชนกลุ่มน้อย จึงก่อให้เกิดการค้านอกระบบ” และรัฐบาลพม่าถือว่าผิดกฎหมาย
- ปัญหาภายในของประเทศไทย ยังคงมีความเข้าใจในแนวคิดเรื่องการค้าชายแดนไม่ถูกต้องตรงกันระหว่างยุทธศาสตร์ของจังหวัดกาญจนบุรี และนโยบายของประเทศในเรื่องการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน
- ปัญหาสินค้าบางประเภทที่ไม่สามารถเก็บภาษีได้ และส่งออกได้ เนื่องจากขัดกับมาตรการทางกฎหมาย¹² นอกจากนั้นความตกลงสินค้าผ่านแดนซึ่งไทยและสหภาพพม่าลงนามแล้วฉบับ ยังไม่มีผลในทางปฏิบัติจริง
- การส่งเสริมการผลิตและรับซื้อสินค้าเกษตร (Contract Farming) เป็นการเพิ่มปริมาณการค้าและเพิ่มขีดความสามารถการผลิตทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ รวมถึงการเพิ่มมูลค่าทางการค้าของไทยกับสหภาพพม่า อาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของคุณภาพสินค้า จำนวนการผลิต ราคา Logistics รวมถึงแหล่งกำเนิดของผลผลิต และ

¹² รายงานประชุมหัวหน้าส่วนราชการและนายอำเภอ ครั้งที่ 4/2548 วันพุธที่ 27 เมษายน 2548

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- ปัญหาในเรื่องทักษะการผลิต ธุรกิจทางการเงินและบัญชี มีความล่าช้า พิจารณาทาง
ศุลกากรในฝั่งพม่าและศุลกากรไทยจากการลงทุนโรงงานผลิตในพม่า
- ความตกลงร่วมมือพัฒนาเส้นทางคมนาคมไทย-สหภาพพม่า ยังไม่มีผล เพราะถนน
ระดับอนุภาคที่เชื่อมต่อไปสหภาพพม่ายังไม่ทำการก่อสร้าง
 - รัฐบาลพม่าควบคุมและปฏิรูประบบเศรษฐกิจของประเทศใหม่ จึงเพิ่มมาตรการคุมเข้ม
การค้าบริเวณชายแดน ซึ่งเคยเป็นการค้าอิสระระบบ และก่อให้เกิดประโยชน์มหาศาลแก่
ภาคเอกชนและกองกำลังชนกลุ่มน้อย รัฐบาลไทยต้องแสดงจุดยืนที่ชัดเจนและควรจะให้
ความร่วมมือกับรัฐบาลพม่า ในการปราบปรามการกระทำที่ผิดกฎหมายของกองกำลัง
ผู้ก่อการร้ายในบริเวณชายแดนไทยพม่า และต้องมีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับกองกำลังชน
กลุ่มน้อยบริเวณชายแดนไทยและดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายอย่างเคร่งครัด ไม่เลือก
ปฏิบัติ และต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามนโยบายให้เป็นสายเดียวกัน
 - ทั้งไทยและสหภาพพม่ายังมีมาตรการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศอยู่มาก อีกทั้งด้าน
ชายแดนและกฎระเบียบการค้าชายแดนที่ยังไม่เอื้อต่อการค้าชายแดนมากนัก
 - ชุมชนชายแดนบ้านพุน้ำร้อนซึ่งมีศูนย์กลางอยู่บริเวณศูนย์กลางเดิม มีข้อจำกัดด้าน
กายภาพและกรรมสิทธิ์ที่ดิน แต่มีความต้องการใช้ที่ดิน จึงทำให้การขยายตัวของชุมชน
เป็นไปได้ยาก ในขณะที่มีสถานราชการกระจายอยู่รอบนอกชุมชน และพื้นที่ส่วนใหญ่เป็น
ป่าและเขาจึงทำให้เป็นปัญหาต่อการพัฒนาพื้นที่ สภาพถนนปัจจุบันเนื่องจากเป็นพื้นที่
ชายแดนมีข้อจำกัดด้านพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 A และเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิต่างๆ ชุมชนที่
เกิดขึ้น จึงมีความจำกัด
 - ในอนาคตอาจมีปัญหาด้านการทำลายพื้นที่ป่าไม้ ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารเพราะปัจจุบัน
มีการลักลอบตัดไม้ เพื่อนำมาทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การจักสานแข่ง เป็นต้น
 - การใช้มาตรการเข้มงวดของรัฐบาลพม่าปิดบริเวณชายแดนด้วยการส่งทหารเข้าประจำทุก
จุด ส่งผลให้เกิดความต้องสินค้าไทยของชาวพม่ามีค่อนข้างสูง เมื่อพ่อค้าพม่าไม่สามารถ
นำเข้าสินค้าไทยได้ตามวิธีการค้าในระบบ สภาวะเช่นนี้จะเป็แรงจูงใจให้เกิดขบวนการ
ลักลอบนำเข้าสินค้าไทย สถานการณ์การค้าชายแดนไทย-พม่า ไม่อาจฟื้นวังวนของ
การค้าชายแดนและกองกำลังชนกลุ่มน้อย-ไปได้
 - รัฐบาลพม่ายังไม่สามารถปรับระบบการคลังให้เข้ามาตรฐานสากลได้ (อัตราแลกเปลี่ยน
เงินจัตของพม่า US\$ 1 = 6 จัต เป็นอัตราที่ผิดจากความเป็นจริงมาก เมื่อเทียบกับอัตรา
แลกเปลี่ยนในตลาดมืด)

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- รัฐบาลพม่าออกกฎระเบียบที่สอดคล้องกับสภาพและความจำเป็นของประเทศพม่า โดยไม่พิจารณาสภาพความเป็นจริงในภูมิภาค ทำให้มีการฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของทางราชการ ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำการค้าด้วย
- รอยต่อระหว่างชายแดนพม่ากับไทย ที่มีความยาวถึง 2,400 กิโลเมตร โดยเริ่มตั้งแต่สังขละบุรีถึงแม่สายโดยเป็นพื้นที่ทะเล 700 กิโลเมตร พื้นที่รอยต่อดังกล่าวมีด้านชายแดนประมาณ 15 จุด และมีจุดผ่อนปรนซึ่งมีธุรกรรมการค้าชายแดนรวมทั้งเป็นช่องทางการส่งเสบียงอาหารและยุทธปัจจัยให้แก่ชนกลุ่มน้อยในพม่าพื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งผลิตยาเสพติด และขบวนการส่งคนจีนออกนอกประเทศโดยผิดกฎหมาย ด้วยการปลอมสัญชาติและหนังสือเดินทาง คนจีนที่ออกนอกประเทศโดยผิดกฎหมายเหล่านี้ เริ่มมีอิทธิพลส่งผลกระทบต่อความมั่นคงภายในของประเทศเป้าหมายมากขึ้น

(7) ความคิดเห็นของกลุ่มผลประโยชน์ (Stake Holder)

จากการสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดกาญจนบุรีจากการสัมภาษณ์ ณ จังหวัดกาญจนบุรี สามารถสรุปได้ว่า

ความคิดเห็นเชิงสนับสนุน

- เห็นว่าจัดตั้งเขตฯ ได้เพราะกาญจนบุรีมีศักยภาพด้านเส้นทางมากที่สุดในการเชื่อมโยงกับสหภาพพม่า โดยเฉพาะเส้นทางรถไฟ ติดต่อเชื่อมโยงสหภาพพม่า-มาบตาพุดได้
- การจัดตั้งเขตฯ เป็นไปได้ เพราะเป็นเมืองชายแดนสำคัญ และจะช่วยให้มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น เกิดตลาดการค้า และเป็นประตูส่งผ่านสินค้าไปยังประเทศติดต่อกับที่มีเขตแดนต่อเนื่องกัน และเกิดภาวะการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
- สหภาพพม่าให้ความสำคัญในเรื่องของธรรมชาติและทรัพยากรมาก จึงทำให้ตลอดแนวชายแดนพม่านั้นมีสภาพแวดล้อมที่งดงาม เพราะเป็นแหล่งที่อุดมสมบูรณ์มาก อีกทั้งการเข้าไปในเขตต่างๆของพม่านั้นเข้าไปได้ยาก การร่วมลงทุนในจังหวัดกาญจนบุรีจึงเป็นผลดีกับไทย
- การจัดตั้งเขตฯ จะเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ การสร้างฐานการลงทุนแห่งใหม่สนับสนุนกิจกรรมการผลิตที่ต้องการใช้แรงงานและวัตถุดิบ สนับสนุนกิจกรรมการค้า การบริการ และพัฒนาบริการโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพที่เชื่อมโยงจุดที่ตั้งกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งภายในและประเทศเพื่อนบ้าน

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจะเป็นแหล่งรองรับการย้ายฐานการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานและพึ่งพาวัตถุดิบของประเทศเพื่อนบ้านได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้ประกอบการได้รับประโยชน์จากต้นทุนการผลิตที่ลดลง การขนส่งสินค้าและวัตถุดิบ แรงงานราคาถูก
- เมื่อมีเขตเศรษฐกิจพิเศษหรือนิคมอุตสาหกรรมขึ้น ก็จะมีการลงทุนมากขึ้น ทำให้คนเข้ามาลงทุน ใช้จ่ายในจังหวัดกาญจนบุรีเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะทำให้เกิดแรงกระตุ้นเศรษฐกิจที่ดี โดยในเรื่องของการท่องเที่ยว หากมีผู้สนใจไปท่องเที่ยวพม่าโดยผ่านช่องทางนี้มากขึ้น จังหวัดเองก็มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเช่นกัน
- จังหวัดกาญจนบุรีได้เตรียมการเพื่อรองรับการลงทุนในจังหวัดไว้พร้อมแล้ว ไม่ว่าจะเป็นทางด้านตรวจคนเข้าเมือง ศุลกากร และด้านอื่นๆ ซึ่งคาดว่าจะสามารถรองรับการลงทุนได้ในทุกรูปแบบ
- เห็นว่าความร่วมมือของไทยและสหภาพพม่าจะส่งผลให้นโยบายความสัมพันธ์ระหว่างไทย - สหภาพพม่าพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น สามารถสร้างเสริมความสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนความร่วมมือด้านการค้าการลงทุน ฯลฯ การจัดตั้งเขตฯ ที่แม่สอดจะเป็นตัวช่วยสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือและความสัมพันธ์ไทยกับสหภาพพม่ามากขึ้น ในทางกลับกันความร่วมมือที่เกิดขึ้น ก็จะช่วยให้การจัดตั้งเขตฯ มีความสำเร็จมากขึ้น
- เป็นจัดระเบียบการพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต จากความได้เปรียบเรื่องที่ตั้ง และการมีปัจจัยที่เป็นต้นทุนการผลิตราคาถูก จะส่งผลให้เกิดการดึงดูดการลงทุนและการย้ายถิ่นฐานเข้าสู่พื้นที่ ซึ่งหากปล่อยให้สภาพดังกล่าวเกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยมิได้วางแผนรองรับ จะก่อให้เกิดปัญหาทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและปัญหาสังคมในที่สุด การพัฒนาเขตเศรษฐกิจจะช่วยในการจัดระเบียบการพัฒนาด้วยการวางแผนการใช้ที่ดิน ศึกษากำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม วางแผนด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมเพื่อรองรับ
- เป็นการสร้างแหล่งงาน การเพิ่มปริมาณการค้า การลงทุน การผลิต โดยเฉพาะอุตสาหกรรมชนบทและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการท่องเที่ยวในพื้นที่ ส่งผลให้เศรษฐกิจขยายตัว และสร้างงานทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งจะแก้ไขปัญหาความยากจนในที่สุด รวมทั้งเป็นการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานจำเป็น นำมาสู่การยกระดับสภาพแวดล้อมชุมชนและยกระดับคุณภาพชีวิต

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ความคิดเห็นเชิงคัดค้าน

- เก่งว่าการจัดงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาทางด้านเจดีย์สามองค์นั้น จะทำให้มียาเสพติดเข้ามาในประเทศไทย
- รูปแบบของเขตฯ ซึ่งจังหวัดกาญจนบุรีได้พัฒนามาหลายส่วนแล้ว แต่ยังคงมีความติดขัดกับกฎหมายอยู่บางส่วน ในเรื่องของการตรวจคนเข้าเมือง แรงงาน การสิ่งก่อสร้าง สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ควรนำมาใช้และต่อยอดได้
- แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดยไม่มีการขออนุญาต จะเกิดปัญหาเพราะไทยไม่ทราบได้ว่าเป็นชาวพม่าหรือมอญ
- การปรับปรุงถนนเลียบชายแดนเพื่อสนับสนุนการส่งออกสินค้าของไทยไปยังสหภาพพม่า ผ่านท่าเรือน้ำลึกเมืองทวาย สู่ทะเลอันดามัน มหาสมุทรอินเดีย และสู่นานาชาติ เป็นศักยภาพที่ดีของจังหวัดกาญจนบุรี จึงควรอาศัยโอกาสในการจัดตั้งเขตฯ ได้

ข้อเสนอแนะ

- เสนอให้ทำเรื่องเขตเศรษฐกิจ ให้เป็นรูปธรรมให้ได้มากที่สุด และควรทำเพียงจุดเดียวก่อน ไม่ควรจะทำหลายๆ จุด พร้อมๆ กัน
- เสนอให้ออกแบบระบบต่าง ๆ เช่น การบริหาร One Stop Service ให้จังหวัดมีส่วนร่วม บูรณาการเป็นหลักทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนของระบบของการไหลเวียนของการค้าและการไปมาหาสู่กันของประชาชน โดยให้ราชการส่วนกลางเป็นผู้กำกับดูแลในภาพรวมและประเมินผลความเชื่อมโยงระหว่างกลุ่มต่างๆ
- เสนอให้เรียงลำดับความสำคัญ ขนาดของการสัญจรของสินค้าบริการและประชาชน เพื่อปรับพื้นที่ของขอบเขตงาน (Function) ของด่านศุลกากรในจังหวัดกับสหภาพพม่า
- พื้นที่ที่จะพัฒนาให้เป็นเขตเศรษฐกิจ ต้องมีปัจจัยส่งเสริมหลายด้าน อาทิเช่น ท่าเรือที่ตั้งระบบการจัดการ เพราะในแต่ละพื้นที่ชายแดนล้วนมีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เชียงราย หรือมุกดาหาร แต่ละพื้นที่ย่อมมีความแตกต่าง เมื่อเป็นเช่นนี้การจะพัฒนาใดๆ ในแต่ละพื้นที่ก็ย่อมไม่เหมือนกันด้วย
- การจัดตั้งเขตฯ ขณะนี้ที่พม่าได้มีการจัดแบ่งเขตและพร้อมให้ลงทุนในเขตฯ แล้ว นักลงทุนไทยพร้อมที่จะเข้าไปทำหรือไม่ แต่การจัดตั้งเขตฯ ที่ไทยยังไม่ชัดเจน เสนอให้สร้างความรู้ความเข้าใจให้ชัดเจนให้คนในพื้นที่ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตฯ และควรมีการประเมินผลกระทบด้านต่างๆ พร้อมกำหนดทิศทางให้ชัดเจน

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- เรื่องการบูรณาการในทุกภาคส่วน ผลข้ามแดน Globalization ทั้งด้านบวกและลบ
- ควรศึกษาเรื่องอุตสาหกรรมของประเทศเพื่อนบ้านที่สามารถเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมไทยด้วย (สหภาพพม่ากำลังขับเคลื่อนในภาคปฏิบัติที่เมืองเมียวดีท่าเขตพาณิชย์และอุตสาหกรรม ขณะนี้มีบริษัทเอกชนได้รับสัมปทานจากรัฐบาลพม่าแล้ว) สภาอุตสาหกรรมไทยควรร่วมกันหารือกับสภาธุรกิจของประเทศพม่า
- การจัดตั้งเขตฯ ต้องคำนึงถึงการคมนาคม เส้นทางต้องมีความปลอดภัยประหยัด และมีการติดต่อกันได้สะดวก
- ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดกาญจนบุรีมีลักษณะเว้าเข้ามาสามารถทำเป็นท่าเรือได้ แต่ถ้าเจาะอุโมงค์ทางด้านทวายจะลาดชันมาก จึงควรศึกษาด้านภูมิประเทศให้แน่นอนชัดเจน เพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะออฟโรด เพราะเป็นบริเวณที่มีน้ำน้อย
- เสนอให้หาท่าเรือน้ำลึกใกล้ๆ เพื่อให้สหภาพพม่าใช้ร่วมกัน โดยต้องดำเนินการโดยเร็ว
- รัฐบาลควรมีจุดยืนในการพัฒนาให้เชื่อมโยงเส้นทางเลียบชายแดนไปออกพุกาม เพื่อมีความเชื่อมโยงกับบังกลาเทศได้ แม้ว่าจะมีการแทรกแซงจาก NGOs ก็ตาม
- เสนอให้ตรวจสอบการสร้างถนนเข้าไปด้านเจดีย์สามองค์ซึ่งมีหินจากเขามากมาย รวมทั้งตรวจสอบการเข้าเมืองจากพม่ามาไทย และควรเข้มงวดในการตรวจเรื่องของการลักลอบการนำเข้ายาเสพติดจากฝั่งพม่า
- ยุทธศาสตร์ส่วนใหญ่มุ่งเน้นเรื่องเศรษฐกิจ ประตุการค้า หากมีการเชื่อมโยงด้วยวัฒนธรรม น่าจะทำให้บางเรื่องง่ายขึ้น
- ด้านการท่องเที่ยว ต้องให้นักท่องเที่ยวเกิดความมั่นใจในความปลอดภัยระหว่างการเดินทางเข้ามายังเขตชายแดน
- เสนอให้เคลื่อนย้ายผู้ลี้ภัยไปทางด้านตะเข็บชายแดนไทย-สปป. ลาว โดยจัดหาอาชีพให้เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดเข้ามาทางด้านชายแดนด้านเจดีย์สามองค์
- เสนอภาพรวมปัญหาของอำเภอแม่สอด 2 ประเด็น คือผู้ลี้ภัยสงคราม ซึ่งเป็นปัญหาละเอียดอ่อน และเรื่องแรงงานผิดกฎหมาย มีการถกเถียงกันมานานมาก คือ ต่างคนต่างทำงานตั้งแต่รัฐบาลชุดที่แล้ว (ในความเป็นจริงได้มีการเจรจาเพื่อแก้ปัญหาเรื่องแรงงานผิดกฎหมายระหว่างเจ้าหน้าที่ไทยที่อำเภอแม่สอดและเจ้าหน้าที่กระทรวงแรงงานของพม่า ซึ่งทางฝ่ายพม่าก็แจ้งมาว่ายินดีที่จะแก้ปัญหาด้วย ทางพม่าก็มาตั้งสำนักงานตรวจแรงงานภายในห้าเดือน ที่เมียวดี ทำขึ้นหลัก ระยอง แต่ฝ่ายไทยการเมืองยังไม่นิ่ง ทางฝ่ายพม่าไม่สามารถรอสถานการณ์ไทยได้การแก้ปัญหาดังกล่าวจึงชะงักงัน)

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

- ควรกำหนดให้สินค้าจากไทยเข้าไปในเขตฯ จะได้รับการปลอดภาษี แต่เมื่อนำสินค้าออกจากเขตฯ จึงค่อยเสียภาษี
- หากมีการพัฒนาช่องทางการค้าเป็นจุดผ่านแดนถาวร ก็จะมีการค้าในระบบมากขึ้นทั้งจากฝั่งไทยและฝั่งสหภาพพม่า ซึ่งย่อมทำให้เกิดขนส่งผ่านจังหวัดมากขึ้น จึงควรพัฒนาระบบขนส่งแบบครบวงจรให้เป็นรูปธรรม รวมทั้งพัฒนาการขนส่งระบบรางที่มีโครงการพัฒนาร่วมกับภูมิภาคอีกช่องทางหนึ่งด้วย
- เสนอให้ปิดด่านบริเวณชายแดนปิดประมาณ 4 พุ่ม อาจทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นได้
- เสนอให้ด่านศุลกากรดูแลเรื่องรถเข้า-ออก พม่า เนื่องจากการนำรถเข้าไปในฝั่งพม่าได้ แต่ไม่สามารถเอารถออกได้
- เรื่องแรงงานอพยพ ทั้งแรงงานเด็กชาวพม่าที่มาอยู่ในค่ายผู้ลี้ภัย เป็นเรื่องที่น่ากังวลว่าหากมีภาคอุตสาหกรรมมาตั้งแล้วแรงงานเหล่านี้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก จะมีปัญหาในการควบคุม ต้องมีที่พักเฉพาะคนที่มาทำงาน ไม่ใช่การย้ายมาอยู่แบบครอบครัวซึ่งจะทำให้เพิ่มจำนวนมากขึ้น
- ประเด็นเรื่องแรงงานเด็กชาวพม่า ที่ NGO รณรงค์เรื่องการนำเด็กมาเป็นแรงงานไม่ถูกต้องตามหลักสิทธิมนุษยชน สิ่งที่ต้องทำคือควรสร้างความเข้าใจให้ตรงกันระหว่าง NGO คนในพื้นที่ และภาคอุตสาหกรรม ก่อนที่จะนำแรงงานเด็กเข้าไปทำงานจริงในเขตฯ
- ปัญหาเรื่องแรงงาน การทำข้อตกลง MOU ระหว่างไทยกับพม่า ทำให้มีการเข้าออกตามแนวชายแดนตลอดเวลา ยังไม่มีการประสานงานต่อตามข้อตกลงดังกล่าวระหว่างไทย – พม่า ควรจำกัดแรงงานที่จะนำมาใช้ในภาคอุตสาหกรรม หากมีการเพิ่มประชากรน่าจะมีศูนย์จัดตั้งขึ้นเพื่อดูแลเรื่องนี้ อุตสาหกรรมไบโอเทคโนโลยีผลิตชาในไทยและพม่าได้
- เสนอให้มีการขึ้นทะเบียนคนงานต่างด้าวด้วยวิธีที่สะดวกและง่ายกว่าเดิม กล่าวคือให้คนงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนไว้ เมื่อถึงสิ้นปีก็ต่อทะเบียน เพื่อจะลดปัญหาเรื่องคนต่างด้าว
- ควรพัฒนากฎหมายและปรับมาตรการให้สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยเฉพาะเรื่องการค้าสวนกลางที่ให้ระบบสากล ขอให้นำไปเป็นประเด็นเพิ่มเติมในการศึกษา
- การทำธุรกรรมเงินตราเป็นปัจจัยสำคัญในการลงทุน ควรมีเจ้าภาพกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนเงินจํัดกับบาทไทย และให้ธนาคารชาติซื้อเงินจํัดได้ตามกฎหมาย เพราะหากไปอิงค่าเงินดอลลาร์จะทำให้การค้าชายแดนมีปัญหา เช่น ธนาคารไทยไม่รับเงินจํัดของพม่า เป็นต้น (ความเป็นจริงที่อำเภอแม่สอดเป็นเมืองที่ชาวพมามักจะเดิน

โครงการศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ทางเข้ามาถามค่าเงินจ้ดในทุกวันที่มีการค้าขาย ชาวอย่างกุ้ง มังคุดเลย แต่การใช้จ่ายเงินจ้ด ผิดกฎหมายเนื่องจากธนาคารไทยไม่รับ)

- งานวิจัยเรื่องเขตฯ นี้ ได้มีการศึกษาแล้วถึง 3 ครั้ง คือ บริษัท อินโดไชน่า มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดตาก ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยมาแล้วระดับหนึ่ง อยากให้ขับเคลื่อนในรายละเอียดว่าสิ่งใดคืออุปสรรค สิ่งใดคือศักยภาพ อย่าไปเน้นเรื่องกฎหมาย หากอ้างเรื่องการออกกฎหมายจะทำให้ทั้งสองพื้นที่ชะงักไปพร้อมๆ กัน มองกลไกและเครื่องมือที่จะทำให้เขตฯ พัฒนาได้เป็นรูปธรรม ภายใต้กฎหมาย 3 ฉบับ คือ กฎหมายปิโตรเลียม กฎหมายการนิคมฯ และกฎหมายศุลกากร ปัจจัยสนับสนุน สิ่งต่างๆ จะเกิดได้ต้องมีนโยบายภายใต้กฎหมายทั้งสามฉบับคิดว่าเพียงพอที่จะจัดตั้ง แล้วจะทำอย่างไรในเรื่องการจัดการ บูรณาการ อำนาจความสะดวกของผู้ลงทุน เป็น OSO ของเขตชายแดนให้ได้ ทั้งระดับชาติและท้องถิ่น หากออกกฎหมายจะเป็นเรื่องยุ่งยาก และล่าช้า จะทำอย่างไรให้ขับเคลื่อน และตอบสนองเป้าหมายคนท้องถิ่นให้มากที่สุด
- ผลของการวิจัยไม่ควรนำมาต่อยอดอีก ควรกำหนดรูปแบบของการปกครองเขตฯ ให้ชัดเจน ลงลึกศึกษาจริงในพื้นที่ เช่นหาคำตอบถึงสามารถตัดไม้สักที่ปลูกในเขตผู้ลี้ภัยได้อำนาจบริหารใครในเขตฯ จะทำอย่างไรให้มีอะไรให้แตกต่างจากที่อื่นที่จะแข่งกับคู่แข่งได้
- ปัญหาเรื่องการจัดการเป็นสิ่งสำคัญ ขณะที่เศรษฐกิจระหว่างไทยพม่ากำลังดำเนินไปได้ด้วยดี ทหารพม่าจับกุมคนไทยตามแนวชายแดน เศรษฐกิจจึงหยุดชะงัก จะมีระบบการบริหารจัดการอย่างไรกับเหตุการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ จึงจะสอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศและสังคมโลก
- ควรคำนึงถึงความต้องการของคนในพื้นที่ที่มีต่อการจัดตั้งเขตฯ ด้วยว่าต้องการให้เขตฯ มีการพัฒนาจัดตั้งในรูปแบบใด ที่จะเอื้อประโยชน์ให้คนในท้องถิ่นมากที่สุด ควรมีการทำประชาพิจารณ์จากคนในพื้นที่ก่อนการพัฒนาใดๆ ควรมีกฎหมายท้องถิ่นที่ให้อำนาจคนท้องถิ่นว่าจะยอมรับหรือไม่ เรื่องของข้อมูลก็เป็นเรื่องสำคัญที่ว่าต้องทำให้คนในพื้นที่เข้าใจในสิ่งที่พัฒนาด้วย
- รัฐบาลไทยควรทำความเข้าใจกับองค์กรเกี่ยวกับศูนย์ผู้พลัดถิ่นหรือชายแดน ซึ่งบางครั้งองค์กรเหล่านี้มาด้วยเจตนาแฝงทางการเมืองและสิทธิมนุษยชน บางกรณีมีการประท้วงเพื่อเรียกร้องไปยังรัฐบาลพม่า ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของไทยและพม่าเป็นอย่างยิ่ง สิ่งที่ต้องการเสนอคือควรที่จะกำหนดมาตรการควบคุมองค์กรเหล่านี้